

NO SPANG IN SURINAME DON'T HURRY, BE HAPPY

WIE IN SURINAME AANKOMT, GAAT VANZELF LANGZAMER LOPEN. EERST ZIJN HET DE LOCALS DIE JE PAS VERTRAGEN, MAAR AL SNEL NEEM JE HUN RITME OVER. OPGETROKKEN SCHOUDERS ZAKKEN NAAR BENEDEN EN HET DUURT MAAR EVEN OF ELK SPOORTJE HOLLANDSE HAAST IS UIT JE LIJF VERDWEENEN. MANON VAN WIJNEN HAALDE ER HAAR HART OP.

FOTOGRAFIE EN TEKST Manon van Wijnen M.M.V. Martinair, Canon, Mastercard, Pampa Bags en Spanhoek hotel, Arke

Voor je het weet, heeft Suriname je in haar greep en neem je vanzelf het levensmotto over: No spang! (maak je niet druk). De Caribische uitdrukking 'Zij hebben de klok, wij de tijd' is o zo waar merken wij, wandelend door Paramaribo. Surinamers die elkaar tegenkomen nemen alle tijd voor een praatje. Niemand rent om een bus te halen, taxichauffeurs loungen op hun auto, de ijscoman schaaft zijn ijs niet sneller wanneer de rij langer wordt. En op elk tijdstip van de dag zie je groepjes vrouwen kletsen en gieren van de lach op terrasjes en veranda's. De huizen zijn veelal van wit geschilderd hout en hebben statige trappen die leiden naar gevelbrede balkons met houten krullen. De bouwstijl geeft het historische hart van de stad de sfeer van een oude film, alsof er elk moment een paard-en-wagen de hoek om zou kunnen komen.

VERLIEFD OP EEN VOGELTJE

Dat de Surinaamse man alle tijd van de wereld heeft, blijkt uit zijn toewijding aan een piepklein zangvogeltje. Je ziet ze overal in Paramaribo: mannen op de fiets of de brommer met een kooitje onder de arm. Als we horen dat deze zangvogeltjes het leven van menig Surinaamse man dusdanig beheersen dat hun echtgenotes stikjaloers zijn, worden we nieuwsgierig. Op zondagochtend, als de vogelaars op het Onafhankelijkheidsplein samenkomen voor zangvogeltjesdag, spreken we met vogelaar Joy: "Als mijn vogel en mijn vrouw tegelijk roepen, ga ik eerst naar m'n vogel." Verder krijgt zijn 'prinsesje' fluitles met bandjes van vogelconcerten en baddert ze twee keer daags. De volgende ochtend, als we de mannen met hun kooien onder de arm naar het werk zien

gaan, kunnen we een grijs niet onderdrukken. We kunnen ons natuurlijk vergissen, maar bij het circus rondom dit vogeltje lijkt toch sprake te zijn van een beetje 'span'.

MIDDEN IN DE AMAZONE

Is het in de stad al ontspannen, in het hart van de Amazone is het nog relaxter. Met eindeloos veel groen en zo nu en dan een kruin vol paarse, gele of rode bloemen. Reuzenrivieren banen zich een weg door de dichte begroeiing die niets prijsgeeft van de exotische vogels, apen en luipaarden die er wonen. We logeren bij Kosindo Lodge in Kajana, waar we overnachten in een authentieke, primitieve hut. Het leuke aan deze plek is dat je midden in het dorpsleven zit. Hectiek is ver te zoeken. Dit is wat je noemt 'charming simple life'. Langs onze hut lopen vrouwen en kinderen met stapels potten en pannen op hun hoofd in de richting van de rivier, waar ze even later staan te schrobben om alles te laten blinken. 's Ochtends meert de schoolboot aan (een uitgeholde boomstam) en zien we kokkin Melda met een stok sinaasappels uit de boom schudden, die we later keurig geschild op ons bord terugvinden.

GELUKZALIG ZORGELOOS

Vanuit Kajana maken we een tocht over de Gran Rio. Langs de rivier zien we vrouwen de was doen. Door hun fleurige pagni's (omslagdoeken) lijken ze net bloemen tussen het groen. Weelderige bomen, met trotse namen als Purperhart en Bruinhart, buigen zich beschermend over ons heen. Het woud is van zo'n serene schoonheid, dat ik er stil

Hollands glorie op winkelmuur.

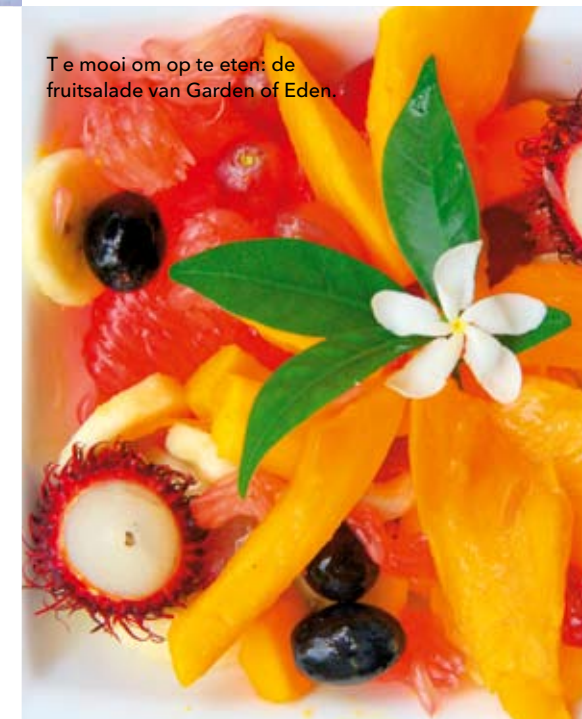
Ze zijn overal: de witte verpleegsters van Paramaribo.

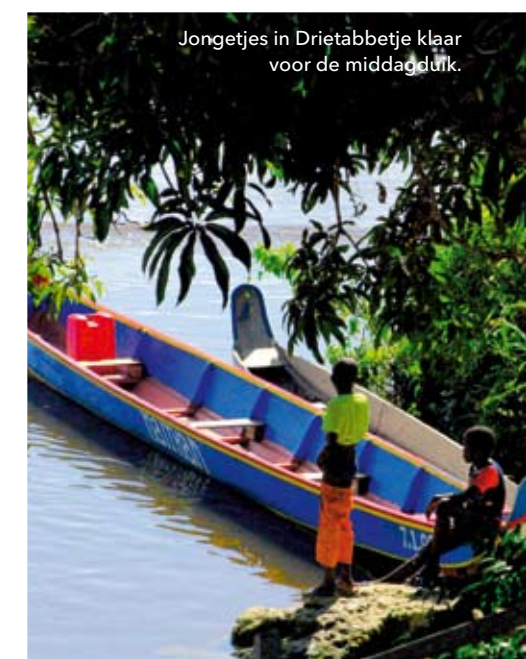
Met de koesoewepit wordt katoen gekleurd.

Smullen bij garden-restaurant Zus & Zo.

Te mooi om op te eten: de fruitsalade van Garden of Eden.

Jongetjes in Drietabbetje klaar voor de middagdauk.

De huisara van Danpaati River Lodge.

Souvenirs scoor je bij giftshop Zus & Zo.

“ Door hun fleurige omslagdoeken (pagni's) lijken de vrouwen net bloemen tussen het groen ”

Goedlachse Hennah van eetcafé het Zonnetje aan de Wagenstraat vouwt zelf haar servetten tot zonnetjes.

Kajakken op de paradijselijke Gran Rio.

Het 10-uur klokje weet hoe laat het is.

Het Surinaamse zoenoffer: Faja Lobi.

Vriendinnetjes Vivian en Jennifer uit Kajana.

Jaha, ze hebben nog fans!

van word. Ik sluit mijn ogen om het heerlijke boeket van bloesem, amandel en mango op te snuiven en een gelukkig gevoel van zorgeloosheid overvalt me. Dan horen we het geruis van een stroomversnelling. Een vrouw staat te vissen op de rotsen. Het witte schuim werpt zich aan haar voeten en de zon doet het water om haar heen glinsteren. Hoog tijd om ons onder te dompelen in deze natural jungle spa. We nemen een duik en op onze rug roetsjen we door de stroomversnelling. De aangename temperatuur van het water verrast ons. Als we tussen twee rotsen ook nog een zalige natuurlijke jacuzzi ontdekken, springen we er dankbaar in.

LOS MET DIE HEUPEN

Als herboren komen we aan in Drietabbetje, onze volgende bushbestemming. Onze timing blijkt uitstekend want het is feest! Beatboxen vullen de lokale bar met swingende Caribische dansplaatjes en een meisje met twinkende donkere ogen troont me mee naar de dansvloer waar tientallen kinderen dansen.

Dan stap een uitgelaten groep vrouwen in kleurrijke pagani's binnen. Ze hebben net gedanst voor de Granman, het opperhoofd, vertellen ze. De literflessen Parbobier gaan in het rond en lachend leren ze ons hoe je op z'n Surinaams je billen los schudt.

SIMPEL GELUK

Eerder hebben we in Paramaribo een rubberboot gekocht. Nu laten we ons daarin meevoeren door de stroming van de Tapahony-rivier. Het simpele geluk dat je voelt als je samen zo in stilte door de machtige natuur doobert, is niet te beschrijven. Niets dan water en woud om je heen, toekans die vanuit de bomen naar je kijken en aapjes die langs slingeren. Dan bereiken we het gebied van de gouddelvers, die de bodem afschuimen op zoek naar goudstof. Op het vliegveld in de bush legen ze hun zakjes goud in de weegschaal, om een vliegticket naar Paramaribo te betalen. Ook wij gaan daar naartoe, maar dan met een herinnering die goud waard is. Aan een land waar mensen hartveroverend lachen, het geluk in kleine dingen vinden en zo relaxed zijn, dat je het zelf ook wordt.

'1 WEKI NO'

WIE HET BEGROETINGSRITUEEL VAN DE SARAMAKANERS KENT, KAN VEEL GLIMLACHEN VERWACHTEN. BEGIN MET '1 WEKI NO' (IK MAAK JE WAKKER HOOR), WAAROP DE ANDER ZEGT 'MI WEKI O' (IK BEN AL WAKKER). INFORMEER DAN HOE DE PERSOON WAKKER IS GEWORDEN, MET 'OEN FAI WEKI?' WAAROP HET ANTWOORD (HOPELIJK) LUIDT: 'MI WEKI BOENOE' (IK BEN GOED WAKKER GEWORDEN).

Havaianas en Birkenstocks zijn hot in Suriname.

SURINAME

Dé adressen in Paramaribo en aan de Gran Rio

PARAMARIBO

SPANHOEK BOUTIQUE HOTEL. Moderne architectuur in hartje centrum. Stralend personeel en koel ruime kamers.
www.spanhoekhotel.com

LA PETITE MAISON. Mooi historisch pand met authentieke hardhoutenvloer, hoge plafonds en uitzicht op de Surinamerivier.
www.hotellapetitemaison.com

Reserveer voor sushi de private diningroom van **SPICE QUEST.** Zoek voor de reguliere kaart (zalm etc.) een plekje in de tuin.
www.spicequest.com

De Domineestraat heeft de beste stekjes om mensen te kijken. De **ZEELAND COFFEE BEANERY** (lekker local) **KON TESI.**

In Blauwgrond wemelt het van authentieke **JAVAANSE EETHUISJES.** Vergeet niet dawet te proberen: een knalroze Javaans drankje met kokosmelk en citroengras.

ISENSI is met stip de hipste eetgelegenheid van Paramaribo. Drink wat aan de buitenbar en nestel je dan in de tuin. Oh, die boterzachte lamskoteletten... Paloeloestraat 9.

Stijlvol etnisch design en een serene binnentuin. De Thaise koks van **GARDEN OF EDEN** bereiden hun gerechten in de open lucht. Virolastraat 61.

Keniaanse kokkin Tomeka van riverside bar **THE LOG HOUSE** verrast met Afrikaanse kokossoep met citroengras en zachte kreeft in botersaus. Anton Dragtenweg 134.

MODERN DOK 204 heeft een fijne tuin met river view. Proef de heerlijke bangbang (vis) met krab. Anton Dragtenweg 204.

Locals en toeristen weten de aangename binnenplaats van Italiaans restaurant **DE WAAG** te vinden. Waterkant 5.

ZUS & ZO. Voor verse shakes of een broodje brie met pesto. Boven is een giftshop.
www.zusenzosuriname.com

IN HET BOS

In je hemelbed bij eco-resort **BERG EN DAL** is het zo licht en groen dat je je buiten waant. Ga de natuur in of laat je heerlijk pampieren.
www.bergendalresort.com

AAN DE GRAN RIO

Bij de Ferulassivallen ligt het luxe **ANAULA NATURE RESORT.** Gids Kenneth neemt je mee tijdens een nachtelijke riviertocht.
www.aulanatureresort.com

DANPAATI RIVER LODGE. Eilandrust en workshops als kalebas graveren.
www.danpaati.net

AWARRADAM JUNGLE LODGE kijkt uit op een prachtige stroomversnelling.
www.surinamevacations.com

Minder luxe, maar meer leven in de brouwerij vind je bij **LODGE KOSINDO.**
www.kajana-kosindo.com ©

OOK NAAR SURINAME?

KIJK OP PAGINA 124 VOOR EEN LIVING-ARRANGEMENT

Jungleflowers & fruits.

Handicraftsmarkt in Kajana.

Schaafijskraam in de Domineestraat. Voor een goddelijke beker schaafijs, afgetopt met een scheut tamarindestroop.